

FÜGGETLEN UJSÁG

POLITIKAI, GAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
A „MAGYAR GAZDASZÖVETSÉG“ KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA.

Egészévre 2 frt 60 kr.
Félévre 1 „ 30 „
Negyedévre 70 „
Egyes szám ára 6 krajczár.

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos
ZSITVAY NÁNDOR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST,
IX. ker., Üllői-út 25. szám. (Köztelek).

Baross Gábor szobra.

Mult hó 20-án leplezték le Budapesten Baross Gábor volt kereskedelemügyi miniszter szobrát, melyet a magyar nemzet közadakozásból állított a vasminiszternek, hálája jeléül azon kitartó, nagy munkáért, melyet Baross egész élete során kifejtett hazája javára. Vasuti és közlekedési ügyünk

egész vonalon való helyes szervezése, olcsó díjtételek, a zónarendszer életbeléptetése, a Vaskapu-szabályozás keresztülvitele Baross Gábor érdeme, a ki a munkássága révén küzdött fel magát a kurtanemesből arra a magaslatra, a hol egy ország gazdasági felvirágzását tartotta kezében.

A főváros egyik legszebb helyén, a keleti pályaudvar előtt levő térségen állították fel a Baross-szobrot. Sok ezer főnyi tömeg jelent meg, a mely a télen ölelkező november ködében a szobor leleplezésekor az első kereskedelmi miniszter emlékének áldozva, köszöntötte a szobrot, mely az érc-tömeg nyugodtságával, egy pihenni nem tudó lélek korszakos munkáját tárja elénk.

A nemzedék, melynek soraiból Baross Gábor elvonult a halhatatlanságba, kegyeletét és háláját rakta le e szobor elé, mert az elhunyt miniszter emléke frissen él emlékezetében és élni fog örökké. A Baross-szobor leleplezési ünnepe megérdemlett dicsőítése volt annak, a kit a *munka* tett nagygyá s halhatatlanná.

Agráriusok hete.

A mult hét az agráriusoké volt. Értjük agráriusok alatt azokat a férfiakat, a kiknek főtörekvésük az, hogy a mezőgazdaság ügyén javítsanak s ezzel együtt a nép helyzetén is, mert hisz a magyar nép javarészenek a mezei gazdálkodás a fő kereseti forrása. Egymásután tartották közgyűléseiket az Országos Magyar Gazdasági Egyesület, a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége, meg a Magyar Gazdaszövetség. Mindezeket a nagy és tekintélyes testületeket csak kevesen ismerik a vidék szerényebb sorsu földmivelői körében, pedig ezeknek a testületeknek a működése szorosan az ő érdekükben történik. S a nép között, meg a fővárosi központok között meg is van az összeköttetés, mert a vidéki gazdasági egyesületek, a melyek alaposan ismerik vidékük földmivelőinek helyzetét, képviselőt küldenek az Országos Magyar Gazdasági Egyesületbe. Ezek a képviselők elmondják tapasztalataikat s javaslatokat tesznek megbízóik érdekeihez képest. Az OMGE-nek azután az a feladata, hogy ezeknek a javaslatoknak a megvalósítását sürgesse, a nagy nyilvánosságnak a gazdák kívánságait tudomására hozza s úgy a kormányt, mint a társadalmat tevékenységre ösztönözze a mezőgazdasági téren. Ezenkívül éberül örködik, hogy a kormány káros intézkedéseket ne léptessen életbe s szigorú ellenőrzést gyakorol a gazdák érdekeihez képest, a mire a mai viszonyok között igen nagy szükség van.

Most is több irányban igen üdvös terveket alkotott meg ez a gazdatestület. Tárgyalta az u. n. szociális mozgalmat s kimondta, hogy bármely tulzások is fordultak elő ebben a mozgalomban, mégis tagadhatlanul sok javítani való van különösen a mezőgazdasági munkásnép helyzetén s a meglévő bajokat nem lehet csendőrszuronyokkal meggyógyítani. Mindenek előtt arra kell törekedni, hogy a törvénynek tisztelet szereztessék, azonban nem csak alul, hanem felül is; *látania kell a népeknek, hogy még a hatalmon levők sem kerülnek el a szigorú büntetést, ha a törvények ellen vétnek.* Meg kell szilárdítani azután a már ellazult bizalmas viszonyt a nép és a középosztály között, hogy a legszegényebb ember is *az uri rendben ne az ő elnyomóját, hanem természetes vezetőjét és védőjét lássa. A közigazgatás s az igazságszolgáltatás szegényt és gazdagot egyformán részesítsen oltalmában s előnyeiben.* Hatni kell a nép s különösen a kiscgazdák szellemi életének fejlesztésére, a mire különösen hasznos körök, társulatok, téli előadások, olesó könyvtárak s jó ujságok szolgálnak.

De végül, a mi fő, *emelni kell a nép anyagi életét,* meg kell védeni őket az erősebbek ver-

senyétől, meg kell oltalmazni az uzsorások karmaitól. Erre szolgálnak a hitel- és értékesítési szövetkezetek, a melyek révén a kislembert olesó pénzhez, olesó áruhoz jut és a saját terményét sem kénytelen nyereségre dolgozó üzereknek elvesztegetni. Ezek a fő alapelvei az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tervbe vett tevékenységének a szociális kérdésben.

Derék és dicséretreméltó törekvések ezek, melyeket mi is szívből, lélekből magunkévá teszünk. Csak azt sajnáljuk, hogy e hazafias feladatot végrehajtani nem lesz könnyű buzgó agráriusainknak, mert a törvényhozók között még csak keveset látunk belőlük, a parlament nagy többsége pedig saját anyagi érdekein kívül másval érdekes-keveset törődik. Sőt a mi a legszomorubb, maga a kormány, tehát a végrehajtó hatalom, még inkább utjában áll ezeknek a törekvéseknek, semhogy elősegítené, mert hiszen ez a kormány emelte rendszerré a pénzuralmat s ez követi első sorban a hatalmi visszaélések rossz példáját. Ettől a végrehajtó hatalomtól támogatást nem remélhetünk, de nem remélhetünk támogatást ettől a parlamenttől sem, a melynek többsége a kormány zsoldjában áll s a mely, amint most is tapasztalhatjuk, minden hasznos munkára teljesen képtelen.

A régi hibák orvoslására új emberek s új rendszer kellenek, de evégből első sorban arra van szükség, hogy a nép megbízását ne azok kezébe tegye le, a kik pusztán politikai jelszavakkal üzérkednek, mert gondolják meg, hogy hazafias politika az nem lehet, a mely az ország zömének belső nyugalalmát s anyagi sorsát nem tartja szem előtt.

Az agráriusok nem tüzelik fel a kedélyeket ékes közjogi szónoklatokkal, de azt akarják, hogy *a mezőgazdaság s a kiscipar legutolsó munkásának is támogatására legyen létküzdelmében a jó törvény s az igazságos társadalom.* Ezért agráriusaink megérdemlik, hogy úgy a kiscgazda, mint a munkás tevékenységük iránt bizalommal legyen s elismeréssel viseltessék s az országgyűlésben számukra helyet igyekezzenek biztosítani.

Felirat a királyhoz.

A képviselőház november 25-iki ülésén *Hódossy Imre* az összes ellenzéki pártok nevében felirati javaslatot terjesztett elő, mely igazi vészkiáltásként hangozhatik szét az országban s mely alapján beteg alkotmányunkra Ő felségétől kéri az orvoslást. Az összes ellenzéki képviselők aláírták ezt a Feliratot s az országban is száz meg száz testület sietett vele való egyetértését kifejezni.

Rövid kivonatban a Felirat tartalma a következő:

*Felséges Császár és Apostoli Király,
Legkegyelmesebb Urunk!*

„Alkotmányunk súlyos válságában fordulunk Felségedhez, hogy királyi jogainak gyakorlásával e válságot elhárítani kegyeskedjék. Előidézte azt Felséged jelenlegi kormánya, mely törvénytelen cselekedeteivel és nyilatkozataival nem csupán az alkotmány egyes intézkedéseit, de magát az alkotmány lényegét is megtámadta.

Két eszköz az, a melylyel a nemzeti akarat érvényesülését, a választás formájának megtartása mellett meghamisítják: a pénz és a hatalmi erőszak. Felséged kormánya mind e két eszközt eddig nem ismert mértékben alkalmazza.

A törvényhozás ebben az irányban évtizedek óta szünetel, a választási szabadság és tisztaság törvényes biztosítékai elégtelenek, és a mik vannak, azok sem tartatnak meg, hanem a hatóságok legnagyobb része teljes büntetlenség mellett valóságos versenyt fejt ki azok lábball tiprásában. Ezek az állapotok eddig sem váltak becsületére annak az oly módon állandósított többségnek, a mely magát szabadelvűnek nevezi és uralmát mégis a szabadság elnyomása által tartja fenn.

Választási visszaélések eddig is nagyobb mértékben voltak, mint a minőben azokat az emberi intézmények általános tökéletlenségével menteni lehetne; megdöbbentő volt már a nyíltan üzött visszaéléseknek az a féktelensége is, mely az utolsó képviselőválasztásoknál a kormányhatalom által az egész vonalon alkalmaztatott. De új és hallatlan az az elv, mely szerint a kormány és jelesül annak elnöke hivatva lehet, sőt majdnem köteles, választási czélokra pénzt gyűjteni és kezelni, összegeket, melyeknek ugy eredetét, mint hováfordítását sűrű hómály fűdi.

Képzeltető-e, hogy a választók zöme akaratnyilvánításának függetlenségét megóvja a végrehajtó hatalom azon bosszu-hadjáratával szemben, mely mindazokat fenyegeti, a kik a hivatalos jelölt ellen szavazni merészelnék?

Ha az ország tulnyomó, legnagyobb részét tekintjük, a hivatalosan szervezett korrupció és a rendszerré emelt hivatalos nyomás a nemzeti akarat őszinte átruházását a nemzet képviselőire egyenesen lehetetlenné teszi.

Ha az alkotmányosság alapelve és lényege önkép megszűnt létezni, mi maradhat akkor fenn annak egyéb törvényeiből? Semmi más, mint a többség uralma. A többség uralma pedig korlátlan hatalommá fajulva, többé nem parlamentáris elv, hanem az önkényuralomnak legrosszabb fajtája.

Csoda-e, ha olyan többséggel szemben, melynek az alkotmány lényegének megsemmisítésével szerzett, pusztán formai jogezime van, a kisebbség minden fegyvert igénybevesz.

Az abszolút párturalom fenséges jogokat ad a

törvényekben, de azok gyakorlását az életben csuffá teszi, és így a nemzetből az erkölcsi érzéket, a törvénytiszteletet, a hatalom tekintélyét, a szabadságért és minden eszményért való lelkesedést kiöli, — ellenben a haszonlesést és lelki elsatnyulást, az elfojtott gyűlölet mellett görnyedező külső meghajlás és alakoskodás szellemét terjeszteni alkalmas.

Ilyen a mi alkotmányos életünknek képe, ilyen az a válság, melynek elhárítását őszinte bizalommal kérjük Felségedtől, mivel nyilvánvaló az a tény, hogy e válság eredete a végrehajtó hatalommal üzött rendszeres visszaélés.

Kérjük és reméljük az orvoslást Felségedtől, mert a magyar korona és a magyar nemzet jogai egy forrásból erednek, egyforma erővel bírnak, egyaránt szentek. *Valamint tehát a nemzetnek kötelessége volna a megtámadott fejedelmi jogok védelmére egész erejét latba vetni, ugy a királytól is bizalommal várhatjuk, hogy fejedelmi hatalmával meggátolja a nemzet alkotmányos jogainak megtámadását, legkevésbé engedheti pedig meg azt, hogy hűtlen tanácsosok a támadás fegyverével a királytól reájok ruházott hatalmat használhassák, és midőn ezt teszik, tüntetőleg hivatkozhassanak Felséged legmagasabb bizalmára.*

Hódolatteljesen kérjük tehát Felségedet, állítsa helyre alkotmányunk biztosságát és szentségét, működésünk nyugalmát és méltóságát azon tanácsosainak eltávolításával, a kik mindezt veszélyeztetik, és kegyeskedjék a kormányzati hatalmat olyan férfiak kezébe adni, a kik a korona és a nemzet szent és sérthetetlen jogait egyaránt tisztelik és megóvják“.

Országgyűlés.

Mult héten hozzákezdtek végre a pénzügyi meghatalmazásról szóló (indemniti) javaslat tárgyalásához, azonban közbejött események ismét kiszorították a tárgyalást a rendes mederből. Legjelentékenyebb esemény volt az, hogy az egyesült ellenzék egy *felirati javaslatot* nyújtott be a Házhoz, melyben kifejtik, hogy a Bánffy-kormány végveszedelemmel fenyegeti a magyar alkotmányosságot segyenesen Ő felségéhez folyamodnak, *hogy mentse meg a Bánffy-kormánytól ezt az országot.*

Viharos vitát idézett elő ismét a kormánynak egy tapintatlan intézkedése. *Wlassics Gyula* közoktatásügyi miniszter ugyanis elrendelte, *hogy a magyar tanuló-ifjúság f. évi december hó 2-án részt vegyen abban a hálaadó istentiszteletben, melyet e napon annak emlékére rendeznek, hogy félszázaddal ezelőtt Ferencz József az osztrák trónra lépett.* Hasonló megünneplésre hívta fel a kormány a képviselőházat is. A ki ismeri a magyar történelmet, az tudja, hogy december 2-án nincs okunk az ünneplésre. Ötven év előtt a magyar törvények megsértésével e napon mondott le a trónról *V. Ferdinánd*, e napon kelt rendelettel akarták kitorolni Magyarországot a föld színéről s bekebelezni Ausztriába. E napon lett *I. Ferencz*

József osztrák császár, de nem magyar király, mert Magyarország királyává csak 1867-ben koronáztatott. Hiszen emlékezhetünk rá, hogy 1896-ban tartottuk meg uralkodásának 25 éves jubileumát. Akkor szívből-lelékből ünnepelt az egész nemzet, mert a királyi koronáztatás évfordulója örömnép volt nekünk, de az osztrák császár trónralépéséhez legfeljebb szomorú emlékek vannak fűződve, mert ezek nemzetünk élete ellen irányult támadásra emlékeztetnek. Nem csak hiba, de hazafiatlanság is volt tehát, hogy a Bánffy-kormány ezt a napot meg akarta ünnepeltetni a magyar nemzettel. E miatt rendkívül heves vita fejlődött ki a Házban.

Harmadik esemény **Apponyi** gróf szónoklata volt, ki remek beszédben tárta fel, hogy alkotmányunkat és közéletünket hova juttatta a szabadelvű uralom, melynek garázdálkodásait a Bánffy-kormány tetőzi be.

Részletesebb tudósításunk a következő:

November 24-én a rendőrség botrányos viselkedése ismét szóba került.

Makkfalvy Géza azzal kezdte, hogy a 60-as években, jogászkorában ő is tüntetett, de akkor, mikor német és eseh beamterek uralkodtak fölöttünk, nem jártak el olyan brutálisan az ifjuság ellen, mint most. És erre ő is vázolta azokat a vérlázító jelenségeket, a miket a rendőrség végbevitt. Ezek már a büntetőtörvénykönyvbe ütköznek és más mentségük nincs, mint hogy felsőbb parancsra követték el. Ezért teszi felelőssé a szónok nemcsak a kormányt, hanem az egész többséget a történetekért.

Wlassics miniszter hangoztatta, hogy ő milyen nagy barátja az ifjuságnak, a kivel élete nagy részét együtt töltötte. Hogy milyen nagy barátja ő az ifjuságnak, azt mindjárt bebizonyította, a mikor megfenyegette őket, hogy be fogja az egyetemet zárni és az ifjak el fogják veszíteni a félévüket.

— Azért még sem mennek templomban december másodikán! — kiáltották a szélsőbaloldalon.

Ezzel a rendőrség ügye egyelőre lekerült a szőnyegről, hogy helyet adjon a közoktatásügyi miniszter hirhelt rendeletének, a melyről lapunk más helyén emlékezünk meg. Ezután végre napirendre került az indemniti.

Hegedüs Sándor előadó vezette be a vitát. Fejtegette, hogy a pénzügyi meghatalmazás nem bizalmi kérdés és felemlítette, hogy a politikai helyzet komolyodik . . .

Az ellenzék első szónoka **Kossuth** Ferencz volt, a ki a függetlenségi és 48-as párt határozati javaslatát nyújtotta be. Ez a javaslat velősen összefoglalja az összes kiáltó sérelmeket és azok alapján hozza javaslatba az indemniti megtagadását, bebizonyítván, hogy az indemniti csak a bizalom alapján adható meg. Kimutatta, hogy nincs a közéletnek egyetlen pontja sem, a mely bizalomra indíthatna a kormány iránt. Es ezek alapján hirdette a legerősebb harcot a kormány ellen.

November 25-én a képviselőház ülésének nagy politikai eseménye a nemzeti pártnak a királyhoz intézendő felirati javaslata volt, melyet **Hodossy** Imre terjesztett elő s melyhez hozzájárultak a parlament többi, összes ellenzéki pártjai is. Ezt a felirati javaslatot elől ismertettük.

Az indemniti vitájához a néppárt részéről gróf **Zichy** János szól, a ki lendületes, szép beszédben, az ellenzék helyeslése közt ítélte el erősen a kormánynak a Hentzi-szobor áthelyezése ügyében követett tapintatlan eljárását, mely a helyett, hogy e kínálkozó alkalommal a nemzet és király közt az érzelmi kapcsolatot szilárdította volna, mély gyászában keserűséget okozott az uralkodónak, de azt a nemzetnek is. Nagyon súlyos bírálatot mondott ezután a Bánffy-kormányzatra, mely jogtiprásból táplálja magát s a bal- és szélsőbal tetszésnyilatkozatai közt jelentette ki, hogy ennek a kormánynak, mely előtt nem szent sem az alkotmány, sem a törvény: a néppárt sem szavazza meg az idemnitást.

Thaly Ferencz mondott a szünet után az idemnitás ellen nagyhatású beszédet, majd pedig **Wittmann** János bizonyította be, hogy ennek a kormánynak minden ténykedése azt bizonyítja, hogy az ország anyagi érdekeinek elárulására nemcsak készül, hanem arra készen is van. Erős támadás volt ez a beszéd a kormány és az ő szolgáló követő többség ellen, a melynek igazságai, a mint elhangzottak, a kormánypárt esdekelve fordult oltalomért az elnökhöz. Ez végre megszánta őket és rendreutasította. **Wittmann** Jánost s mikor ez annak dacára ismét szemébe vágta az öt milliós többségnek, hogy nem egyéb, mint Bánffy szolgája, — a szót is megvonta tőle.

November 28-án majdnem az egész ülést gróf **Apponyi** Albert foglalta le harmadfélórás remek szónoklatával. Megmutatja a mai bajok kútfejét, a rendszert, a mely Tisza Kálmántól veszi nevét s a mai nap emberében, báró Bánffy Dezsőben, a végelfajulás tetőpontján esucesosodik. Átvezet bennünket egy negyedszázad erkölcsi történetén, mely feltünteti a nemzet előtt az örvényt, a mely elé a legsúlyosabb felelősséggel terhelt kormányférfiak s azok támogatói állították. Soha még kormányt s annak büneit művésziessébben s egyszersmind sötétebben meg nem festettek, mint **Apponyi** a jelenlegi kabinetet s mi, a kik a nemes gróf beszédjében, nagy s hazafias lélekének megnyilvánulásaiban gyönyörködtünk, sóhajtva kérdezzük, micsoda szerencsétlen rendelkezése az a sorsnak, hogy Bánffy Dezső és nem Apponyi Albert vezeti ezt az országot?

A november 29-iki ülésen a császári jubileum tárgyában tört ki heves vita, melyet más helyen ismertettünk. Tekintettel arra, hogy az indemniti-vita nagyon hosszúnak ígérkezik, a kormány valószínűleg meg fogja hosszabbítani az üléseket.

A császári jubileum.

A Bánffy-kormány megakarta ünnepeltetni a magyar nemzettel a császári jubileumot; december 2-át. Ime itt adjuk, hogy gondolkoznak e nap jelentősége felől az ellenzék tekintélyesebb tagjai.

Kossuth Ferencz: Minden alkalmat fölhasznál a kormány és a többség arra, hogy kényszerítse a nemzet egy részét megemlékezni arról, hogy 50 évvel ezelőtt tüzzel-vassal pusztították hazánkat. Senki sem kételkedhetik abban, hogy minden része a nemzetnek a magyar koronás király iránt lojális érzelmeket érez, de azt el nem ismeri, hogy bármilyen kötelessége legyen a magyar embernek, az osztrák császár iránt lelkesednie. Az ország szerencsekívánatot akar küldeni egy idegen ország uralkodójának ünneplése alkalmából, tehát oly alkalomból, amely alkalom lehet örvendetes a császárra nézve, de amely a magyar királyt nem érdekelheti; a magyar nemzetre pedig ez az alkalom mindenesetre olyan, amelyet emlegetni nem hazafias eszelekmény, mert lehetetlen, hogy meg ne emlékezzünk arról is, ami történt 50 év előtt és lehetetlen, hogy el ne szomorkodjunk, lehetetlen, hogy olyan érzelmek ne támadjanak lelkünkben, amelyeket sokkal jobb, hogy ha nem idézzük fel.

Madarász József: December 7-én lesz ötven éve, amikor egy kiadott rendelettel Magyarországot ki akarták törölni az önálló államok sorából. A képviselőház és főrendiház ezt alkotmányellenesnek, Ferdinánd lemondását pedig törvénytelennek nyilvánították. Kívánja hogy a nemzet legjobb egyetértésben éljen királyával; ő nincs kétségbeesve az osztrák törekvések miatt, mert a nemzet, ha kell, karddal is meg tudja védeni jogait.

Endrey Gyula tiltakozik december 2-ának megünneplése ellen. Ez a nap fekete, sötét gyásznapja a magyar nemzetnek. Ezen a napon fosztották meg a nemzetet koronás királytól s a bécsi kamarilla feldarabolta a magyar nemzet testét.

Sima Ferencz: Ne kívánja a magyartól senki, hogy ünnepelje azt a napot, mely kezdeté volt annak az akciónak, a melyben a császár vérbe fojtotta a magyar alkotmányos szabadságot. E nap emlékére vezekelni kellene a templomban, hogy az Isten távolítsa el tőlünk minden oly napot, a minő az 1848 december 2-iki nap volt.

Kiss Albert: Hallatlan az a rendelet, a melylyel a kultuszminiszter december 2-án, az ötven év előtti államcsínynek, a melylyel alkotmányunkat vették el s forradalomba kergettek, emlékére tartandó istentiszteletre parancsolta az ifjúságot. Az a szellem tör ki a kultuszminiszter rendeletéből: ünnepelni a császárt. Kikhez s minő indokból intézte a miniszter ezt a rendeletet?

Pichler Győző: Deák Ferencz 1861-ben elmondott beszédében elítéli a december 2-iki eseményeket. Ha a királyért mondanak misét, akkor a pap zöld miseruhában jelenik meg, de december 2-án a papnak vörös miseruhában kell megjelenni az oltár előtt, hogy jelképezze azt a sok vértanút, mely 50 évvel ezelőtt kihullt. Ha felvilágosítanók a királyt, bizonyára nem kívánják, hogy Magyarországon is megünnepezzék december 2-ikát.

A történelem tanulságai nyomán így gondolkozik az ellenzék, Bánffy urék legújabb „hazafias” eszelekménye felől.

Borhamisítás.

Legutóbb az az óriási hamisítás okozott az egész országban kinos feltűnést, melyet a pécsi borral üztek. Rájöttek, hogy egy hatalmas czég, az *Engel* czég, Pécsen, hamis borral árasztja el az országot. A czégnek nagyszabású gyártelepe van a szép, Meesek-alji városban. Tizenkét kéménye egyre füstöl a gyárnak. Ugy készül ott a bor. Rengeteg katalanokban fő a méreg, melyet eladnak — igazi, erősítő, jó bor gyanánt.

A kormány szigorú eljárást indított ebben a dologban, a mi nagyon helyes dolog. Mindenfelé az országban keresik a hamis bort és a hol találják, lefoglalják irtalom nélkül.

Nemcsak az emberek egészségének ártott azonban sokat ez a gyalázatos kutyvalék, ez a gyári üstben termett bor, de a magyar szőlőművelésnek is. Mert az Engel-féle kutyvalékok rontják a magyar bor híret, ugyannyira, hogy nemcsak mi veszítettük el már bizalmunkat, hanem a külföld sem akarja megvenni a borunkat s így a szőlősgazda fő jövedelmi forrása van veszélyeztetve. Jellemző a borhamisítás mérveire az a körülmény, hogy bár a filloxera pusztítása rendkívül csökkentette bortermelésünket, bor azért mégis volt elég. Ugyannyira, mint a filloxera pusztítása előtt. Nem vittek kevesebb bort a külföldre, mintha csak egyetlen tőkegyökerét se rágtá volna meg a filloxera. Most már tudjuk, hol termett hát ez a sok bor? A pécsi katalanokban!

S ez a műbor olesó volt: olesőbb, mint az igazi. S már most, hogy a szőlők ujjá vannak ültetve s megint van igazi bor is: ennek az igazinak vetelkedni kell a hamissal. A kereskedők külföldön majd vonakodnak igazi bort venni. Elmennek máshova bort venni — s a mi nagy költséggel helyreállított szőlőink termése ott vesz a pinczében.

Reményünk van, hogy ezuttal hurokra kerül néhány borpancsoló s velük a törvény szigorát kiemélet nélkül fogják éreztetni. S erre szükség is van, mert a pancsolás már annyira divatba jött, hogy a kis szőlősgazdák is szívesen megvizezik a borukat, nem véve tekintetbe, hogy ezzel csak önmaguk alatt vágják a fát, mert elsőben is elriasztják a vevőjüket, másodsorban pedig előidéznek a bor árának olesóbbodását s így a szőlőművelés jövedelmezőségét maguk teszik tönkre. A ki bort hamisít, az a nagyközönség óriási anyagi károsodásával járó visszaélést követ el; minden tisztességes embernek szövetkezni kellene tehát arra, hogy az ilyen csunya vétségeket leleplezzék.

Az a szegény adófizető nép!

Levelet vettünk egyik olvasónktól, ki csak egyszerű földmives ugyan, de nagy beavatottsággal s találó humorral írja le azokat a zaklatásokat, melyeknek a nép a különféle adókövetelések révén s

a közigazgatási szolgálat fejtelensége miatt léptenyomon ki van téve. Méltóságos és nagyságos szabadelvü képviselő urak, a kik most is azon tanakodtok, hogyan lehetne ennek az országnak a vállára nagyobb megterhelhetést háritani, a kik az államkincstár igényeit esztelenül növelitek s ujabb és ujabb feladatokat toltok a már is fejét vesztett közigazgatásra, olvassátok el ezt a levelet s ismerjétek meg belőle, hogy a harmincz esztendőszabadelvü uralom milyen boldoggá tette a magyart! A levél így szól.

Tekintetes szerkesztő ur!

Hej! de csak jó dolga is van annak a szegény adózó népnek! Olyan mint az a nagy ur, a kinek minden dolgára van eselédje, abban hiba nincs, hanem az a baj, hogy minden eselédje nagyobb ur nálánál. Így a szegény népet is az egyik közigazgatja, a másik bírálja, a harmadik himlőt olt, a negyedik adócézudulát állit ki; ez utat esináltat vele, amaz pálinkáját kóstolja s a dohányjára visel figyelmetes gondot; mások dobszó mellett veszik pártfogás alá holmiait. Nincs jobban kiszolgált nép mi nálunk széles e világon.

És milyen változatosságnak örvendhet a lelke! Ha a törvénytészke északi tájon vagyon, akkor a megye székhelye bizonyosan délre esik. Csupa kéjutazás az egész élete. Aztán meg ha valami dolga az egyik esztendőben teszem azt a körjegyzőhöz tartozott, ez a másokban már az adóhivatal elébe való; a mit az idén elvégzett a megye, jövőre a törvénytészék fogja igazgatni; a mit tavaly a közigazgatás végzett, esztendőre a szolgabíró végzi, és a mit az árvaszék intézett el máskor, az ezután a körjegyző dolga lesz.

Olyan is megeshetik rajta, hogy a mikor a közigazgatásnak eleget tesz, akkor a főjegyzővel ütközik össze, mikor az aljárásbíró kielégíti, akkor a járásbíróval gyülik meg a baja; mikor az adóhivatal kedvére járt el, az illetékkiszabás út a körmére; és mikor a földadó-nyilvántartóval rendbe jön, akkor az adófelügyelő kezdi ki.

Ezektől is meg lehet már egy kicsit bolondulni.

De ez még csak mind kis Miska. A vitustáncz ott kezdődik istenigazában, mikor terheit kezdi számbavenni. A tavalyi adótartozás ennyi meg ennyi volt. Kifizette; ott a „könyvecskéje“. Akkor jön elő egy harmadévi pótlék. Kifizeti. De nehogy azt gondolja, hogy most már rendben van a szénája. Beüt valami tizesztendősz adóhátralék. Kifizeti. Arra jön a városházától egy kimutatás valami hátralévő közmunkaváltságról. Letudta már ugyan természetben, de nincs meg a „biléta“. Kifizeti ezt is. No hála Istennek, most tehát mégis rendbe jött. Dehogy is! Éppen itt jön a kisbíró, hogy a földje végén tett árkolás díjában még ennyi meg ennyi jár; kifizeti. Akkor jönnek egy olyan bélyeg árával, a mit a prókátora föl nem ragasztott valamelyik instanciájára.

Megfizeti az ötszörös birságot. Most már talán elég? Oh nem! Bekopogtat a szerenese is és követelik elhalt testvérbátyja után (a kiről nem maradt reá semmi), az örökösödési százalékot. Fizet mint a köles. Arra jön a megboldogult után a kórházi számla. Fizet. Mikor mind ezeket kivágta (ha volt miből), kiderült, hogy késedelmi kamatok, végrehajtási díjak és adóbehajtási költségek fejében még mindig ennyivel meg ennyivel tartozik. Summa summárum fizetett kétszer annyit, mint a mennyit a „könyvecskéje“ tudott. Belenyugszik ebbe is. Mikor végre fellelekszük s hálát ad, hogy vége a zaklatásnak, akkor kitalálnak valami új adót, felfedeznek valami restáncziát vagy bélyegesonkitást. A vége ennek is: Fuss vagy fizess.

Tessék aztán arról panaszkodni, hogy nálunk a néppel senki sem törődik.

Zsablya.

Hagymás János.

MI UJSÁG?

Azon t. előfizetőinket, kiknek előfizetésük november hó 30-án lejárt és a kiket a múlt héten külön levélben szólítottunk fel előfizetésük megújítására, felkérjük, hogy a levélhez csatolt postautalvány felhasználásával előfizetésüket mielőbb beküldjék.

Kegyem a katonaszökevényeknek. A király a császárjubiläum alkalmából mindazoknak, akik ez idő szerint állítás elől való szökés miatt fogságban vannak, vagy akik ugyanezért a vétségért hosszabb szolgálatra ítéltettek, elengedte büntetésüket, ha csak más büntény miatt nincsenek büntetve: továbbá azoknak, a kik ellen állítás elől való szökés miatt vizsgálat vagy bünvádi üldözés van folyamatban, vagy akikre ugyanezért a vétségért bünvádi eljárás, vagy a szolgálat meghosszabbítása vár, ha csak más büntény miatt nincsenek büntetve vagy eljárás alatt, elengedte a további vizsgálatot és büntetést is. Ez a kegyelem kiterjed az összes fegyvernembeli közös hadseregbeliekre és honvédekre is, kik azonban szökésben vannak (ilyenek különösen nagy számmal vannak Romániában, Szerbiában és Amerikában) azok a kegyelemben csak akkor részesülhetnek, ha azért egy éven belül folyamodnak.

Emlékeztető az 1848 49 iki napokra. 1848 november 27. A honvédelmi bizottmány rendeletéhez képest a sorkatonaság és a honvédség közt eddig fennálló különbség megszűnik s az egész haderő magyar nemzeti jelleget ölt.

1848 november 30. Maderspach őrnagy a palánkai szerb tábornok a 9-dik honvéd zászlóaljjal szétveri. Hidvég és Árapataka közt a háromszéki székelyek H. Heydte osztrák kapitány csapatait megverik. Az

alvidéken Verbász, Szent-Tamás és Turja mellett a honvédség és szerb felkelők közt véres esaták.

1848 december 1. A honvédelmi bizottmány Bem József lengyel szabadsághőst tábornoki ranggal az erdélyi magyar hadsereg fővezéréül nevezi ki.

1848 december 2. V. Ferdinánd Olmützben unokaférfja: Ferencz József főherceg javára lemond. Az ifjú császár ez alkalomból felhatalmazást ad Windischgrätz hercegnek, hogy a „magyarországi lázadást“ minden eszközzel verje le.

Asztalos Sándor honvédszázados hétszáz önkéntessel Zám mellett, Hunyadmegyében ötezer főnyi oláh felkelőt szór szét. A magyarok kezébe nagy hadizsákmány jut.

Az ellenzék győzelme. Nagy-Kőrösön nov. 24-én volt a városi tisztújítás s a tisztikart csupa kipróbált függetlenségi emberekből alakították meg, a kiket mind egyhangulag közfelkiáltással választottak meg. Polgármester lett Póka Kálmán helyett Szabó Ferencz, a ki a függetlenségi pártnak Nagy-Kőrösön régi kipróbált vezére. Főjegyző lett a nyugalomba lépő Molnár Gedeon helyett Bicsó Bálint. Megválasztottak továbbá főügyésznek: Hegedüs Dénes, alügyésznek: dr. Szabó Ambrus.

Halál a temetésen. Megrendítő esetről ad hirtemesvári levelezőnk. Szombat délután a külvárosban temetést menet haladt harangzugás mellett a temető felé, midőn a menet élén keresztel haladó Hoeniger Ferencz hirtelen összeesett s a gyásznép ropant rémületére néhány másodperc alatt meghalt. A temetésen jelen volt pap megáldotta az utolsó kenettel. Hoeniger e délután négy temetésen vitte a keresztet s tuleröltetés okozta halálos szívszélhűdését.

Akiknek a király ad telket. A budafoki zsidó hitközség egyáltalában nem dicselkedhet fényes anyagi helyzettel. Mindazonáltal templomépítésre határozta el magát, ha mindjárt a templomhoz föltétlenül szükséges telek sem állt rendelkezésére. E helyzetben a hitközségnek egy küldöttsége jelent meg a királynál, akitől 350 négyszögöles telket kért. A felség a küldöttséget kegyesen fogadta s így az új budafoki zsidótemplom a királyadta telken fog fölépülni.

Itéletidő Biharmegyében. Nagyváradról jön a hír, hogy az egész Biharmegyéből óriási viharokról, vilámlásról és jégverésről érkeztek jelentések. A kavargó forró déli szél háztetőket ragadott le. Fekete-Győrösön a villám háromszor lecsapott, a mezőről hazatérő Czaró György földmives fejét kettéhasította s társát is lesujtotta, a ki most súlyos beteg. A nép még van rémülve s éhhalált jósol.

A kecskeméti 48-as kör jubileuma. A kecskeméti 48-as kör, múlt hó 26-án ünnepelte fennállásának negyedszázados évfordulóját, mely alkalomból a kereskedelmi kaszinó termeiben hangversenynyel és tánczszal egybekötött mulatságot rendezett. Ugy a hangverseny, mint általában az egész mulatság igen jól sikerült. A 48-as kör Kecskemét város alsókerületében ugy

a múltban, mint a jelenben is Ropcsányi István tanár elnöke alatt mindenkor hű ápolója és terjesztője volt a 48-as eszméknek.

Aprópénz helyett golyó. Különös eset történt Nagy-Harsány baranyamegyei községben. Pandur Sándor módos gazdaember a minap este beállított szomszédjához, Török Ferenczhez, azzal a kéréssel, hogy váltson apróra egy ötforintos bankjegyet. Török azzal felelt, hogy majd beváltja s ágya felé fordulván, revolverét vette elő. A fegyver elsült s a golyó Pandur nyakába furódott. Gyors orvosi segély elállította a sebvézést s valószínű, hogy Pandur életben maradt. Török Ferencz tagadja, hogy szándékosan lötte volna meg Pandurt, csak meg akarta mutatni a fegyvert, a mely véletlenül elsült.

Vihar, földrengés. Fiumében a múlt pénteken kritikus nap volt. Egész Olaszországból óriási vihart jelentenek. A tenger erősen hullámozott és még a Quarneróban is méter-magas hullámokat vetett. Fiumében kiáradt a Reczina-patak és a partján levő épületeket, a papirgyárt és néhány malmot elöntött.

Szivárvány télen. Bártfán a fenyves hegyek közt oly enyhe az időjárás, a milyenre a legöregebb harangozók se emlékeznek. E hó 27-én, vasárnap délfelé különös természeti tünemény tanui voltak a bártfaiak. Szapora tavaszi meleg eső esett délelőtti 10 óráig, ekkor északról keletre színekben pompázó, hatalmas ivü szivárvány tünt fel az égboltozaton s csak délfelé tünt el. Azóta is állandó enyhe időjárás van.

A czár nagybátyja Pusztaszeren. Érdekes vendége van ama történelmi nevezetességű helynek, a hol a honfoglaló magyarok első törvényhozó gyűlésüket tartották. Ott, a hol az Árpád ezeréves-émlékmű áll, a pusztaszeri síkon, vadászik jelenleg Nikolajevics Nikolaj, az orosz czár nagybátyja, mint Pallavicini Sándor örgróf vendége. Az orosz nagyherceg már másodízben van rövid idő óta Csongrádmegyében. Nikolajevics nagyherceg hétfőn érkezett Kistelekre s onnan fogaton vitte ki az örgróf Pusztaszerre.

Lueger bolond beszédei. A bécsi újvárosház népcarnokában a keresztény-szocialisták gyűlést tartottak a császár-jubileum alkalmából Lueger, Bécs polgármestere, szintén fölszólt s habzó ajkakkal rögtön nekiesett a magyaroknak.

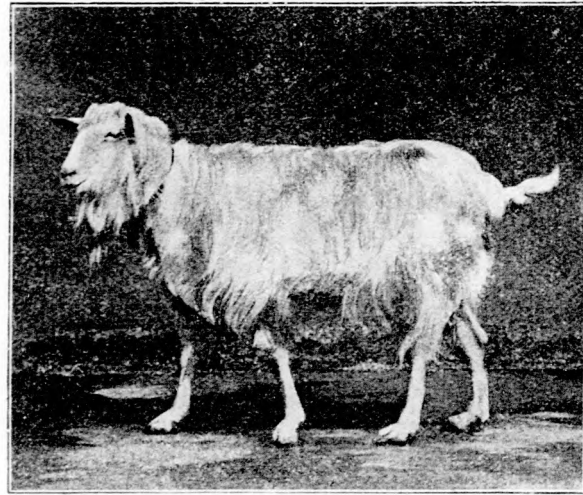
„Nem érdektelen — szólt a boldogtalan, — hogy Magyarországon a császár-jubileumot nem is ünneplik (Zajos pfuj-kiáltások). A magyarok számára nem létezik Ausztria-Magyarország császára, ők csak magyar királyt ismernek, ezt is csak koronázása óta. (Pfuj-kiáltás és általános megbotránkozás.) Itt ni, itt ezen a helyen, oda keil nekik kiáltanunk, hogy mi osztrákok nem fogjuk tűrni, hogy a magyarok saját külön hazai történelmet csináljanak maguknak.“

Csak bolond ember beszélhet így. — Nem is fog senkit meglepni, ha egy napon arról értesülünk, hogy a magyar-rágó Lueger ur bolondházba kerül.

GAZDASÁGI DOLGOK.

Sárosmegyei fogyasztási szövetkezet.

Valamivel több, mint egy év előtt a „*Független Ujság*“ hasábjain megemlékeztünk arról, hogy a sárosvármegyei gazdasági egyesület a megye területén egy fogyasztási és értékesítési szövetkezetet alakított. Ennek a szövetkezetnek a célja az, hogy a

! Száni kecskebak.

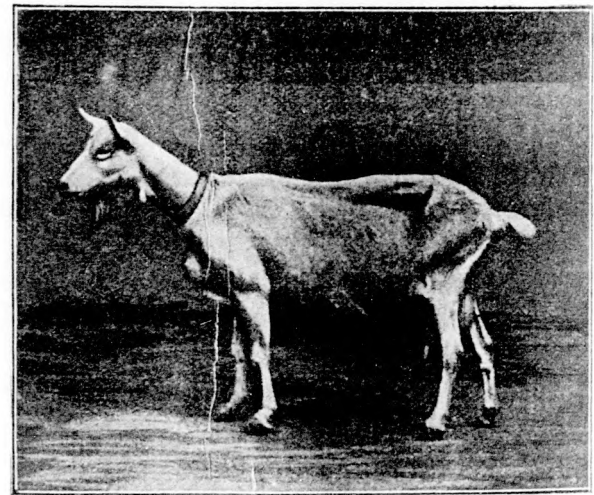
vidéki áruuzsorásoktól mentse meg a népet, hogy a mindennapi élet szükségleteire való árucikkeket jó minőségben és olcsó áron juttassa a szövetkezeti tagok kezeihez. Már akkor dicsérőleg emeltük ki a sárosmegyeiek ezen intézményét, mert jól tudtuk, hogy alig lehet intézmény, amely annyi hasznot és annyi áldást terjesszen a nép legszélesebb rétegeiben, mint egy fogyasztási szövetkezet. Hiszen mindnyájan látjuk, hogy a faluban rosszabb árut kell drágában megfizetni, mint a városban. Ámde minden csekélységért a városba szaladni nem lehet. Hogy a falusi boltban az áru rossz és drága, annak nem egészen a falusi boltos az oka, mert ő is kismennyiségben drágán kapja csak, de meg nem is adnak neki olyan jót, mint aki azt nagyobb tömegben vásárolja. A szövetkezetnek épen az az előnye, hogy az összes tagok részére nagyban vásárol, de mivel ő nyereszkes ezen nem akar, azért olyan olcsó áron adja, a milyenen beszerzi. Így a szövetkezet előnyös bevásárlása minden egyes tagnak a javára szolgál.

Most, egy év leforgása után a Sárosmegyei fogyasztási és értékesítési szövetkezet a Magyar gazdaszövetség legutóbbi közgyűlésén beszámolt eddigi működéséről. Az elért eredmények oly nagyok és oly meglepők, hogy megérdemlik azt, hogy az egész országban megismerjék és kövessék. Látható ezekből, hogy a gazdák ösztöztartásával, egymás iránti kölcsönös bizalmával és csekély áldozatkészségével sok-sok ezer forintra menő hasznot biztosíthatnak maguknak anélkül, hogy másokat megkárosítsanak.

A Sárosmegyei fogyasztási és értékesítési szövetkezetnek összesen 2200 tagja van, akik 5 frtjával 10.000 frt alaptőkét fizettek be. Eperjesen egy központi irodát és raktárt tartanak fent, amely az árukat beszerzi és a megye területén levő 25 községi fiók-raktárnak és 4 önálló szövetkezetnek kiosztja. Ez az iroda a lefolyt évben 1897 szeptember hótól 1898 november hó végig összesen **167.000 frt értékű árut** szerzett be és adott el tagjainak. Ezek az áruk a következők voltak. Vetőmagvak (lóhere és répa) 120 métermázsa 5400 frt értékben, műtrágya 10.000 métermázsa 35.612 frt értékben, tengeri 3000 métermázsa 15.589 frt értékben, liszt és korpa 4496 métermázsa 52.287 frt értékben, petroleum 300 hordó 6894 frt értékben, hüvelyes vetemény (borsó, bab, lenese) 398 métermázsa 4125 frt értékben, kávé 18 métermázsa 2340 frt értékben, rizs 198 métermázsa 3365 frt értékben, marhasó 227 métermázsa 1498 frt értékben, szappan 40 métermázsa 800 frt értékben.

Nagy számok bizony ezek, különösen pedig akkor, ha meggondoljuk, hogy mindezt kisgazdák kilószámra vásárolták. Vásárolták pedig 15—20 százalékkal olcsóbban, mint a boltban kapható, vagyis a szövetkezet tagjainak **30.000 frtot takarított meg** egy év alatt, amikor még csak működése kezdetén van. Mennyivel több lesz ez a megtakarítás később, ha még több tagja lesz és ha még több árut fog a szövetkezet eladni.

A szövetkezésnek szebb előnyei sehol sem mutatkoznak, mint itt. A magunk részéről a legmelegebben ajánhatjuk a jó példa követését. A Magyar gazdaszövetség „Hangya“ nevű szövetkezete a leg-

Száni kecske-gödölye.

nagyobb készséggel vállalja magára az áruk szállítását és a „*Független Ujság*“ szerkesztősége a legszívesebben ad utbaigazítást ilyen szövetkezetek alakítására és kezelésére. A hol erre alkalmas tér van, alakítsunk fogyasztási szövetkezetet és több áldást és hasznot terjesztünk, mint akármi más intézménnyel.

Bem és táborkara.

Kecske-tenyésztés.

A kecskét a szegény ember tehenének mondják. Ugy is van. Kevés és rossz takarmánnyal is megelégszik és mégis sok és jó tejet ad, mely az emberi táplálkozásban, különösen a gyermekek felnevelésében nélkülözhetetlen tápszer. Ehhez járul, hogy a kecske husa is kitűnő és a szőre is értékes, sithető, ha rendesen nyírjuk, mint a birkát.

Magyarországon is sokfelé vannak kecskék, a melyeket legtöbbször a sertésesordával együtt járatnak legelőre. Ez bizony nem egészen helyes, mert a sertéslegelőn sok táplálékot a kecske nem kap, de mivel igénytelen állat, ott is jól megél. Legjobb lehet a kecskével a mesgyék-fűvét, az utak melletti füveseket értékesíteni. Ezeket a helyeken a kecskét a gyermekek is legeltethetik, vagy karóhoz kötve legelhet anélkül, hogy akár a mesgye melletti vetésben, akár pedig magában a kecske kárt tenne.

De a nálunk levő kecskéknél még jobban tejelő fajták is vannak, a melyeknek a szőrük is értékesebb. Különösen a hosszú és tiszta fehér szőrű számenű kecskék ezek, melyekből egy bakot és egy gödölyét képben is bemutatunk.

Ezek a Svájezből származó kecskék napjára 4—5 liter tejet is adnak. De ezek beszerzése drága, azért csak nagyobb gazda tenyésztheti. Kisgazda akkor is ezélt fog élni, ha a hazai kecskét tenyészt, de azt jól tartja, jól gondozza. Bizonyára sok és jó tejet nyer, melyet háztartásában jól felhasználhat.

Az istállótrágya alkalmazása.

Az istállótrágya a legbecsesebb trágyanem. Az istállótrágya a talajt a szükséges tápanyagok mindenikével gazdagítja, a talajban levő tápanyagokat könnyebben oldhatóvá teszi és javítja a talajnak azt a (fizikai) tulajdonságát, a melylyel a tápanyagokon kívül bírnia kell ahhoz, hogy megfelelő terméseket szolgáltatson. Az istállótrágya azonban származása, eltartásmódja és ideje, valamint minősége szerint, a melyre alkalmazzuk, eltérő hatást gyakorol.

A gyorsan ható kövér istállótrágya, minő a lótrágya, inkább hideg, nedves, kötött talajokra való, ellenben a szarvasmarhatrágya könnyebb, tevékenyebb talajokra alkalmas. A friss trágya a hideg, kötött talajt lazábbá, melegebbé és szárazabbá teszi. A korhadt trágyát ellenben ezélszerűbb lazább talajokra és olyan talajokra alkalmazni, a melyek kedvező művelési állapotban vannak.

Könnyű, laza talajokon az istállótrágyát mélyebben kell alászántani, mint kötött, hideg talajon, nedves éghajlat alatt. Tulságos mély alászántás mindig ártalmas, mert akkor nem korhad el rendszeresen, hanem a levegőtől elzárva, elszenesedik. Mindig kell azonban arra ügyelni, hogy a trágya teljesen földdel borítottassék, a minek megkönnyítésére szolgál az ekére alkalmazható elő-hántóvas; a trágya kellő alászántása azáltal is jól elérhető, ha az eke után egy munkás halad trágyavillával, a ki a fogásnak megfelelő szélességben a trágyát a bázdába huzza.

Az alkalmazandó trágya mennyisége szintén a talaj minőségétől függ. Általában inkább többször és gyengén trágyázzunk; különösen laza talajon kell ezt szem előtt tartani, mert itt az erős trágyázásnak dült gabona és tápanyagvesztés a következménye, mivel a nagy mennyiségű feloldott tápanyagokat a laza talaj nem képes visszatartani és az eső által a talaj mélyebb rétegeibe mosatnak. K. R.

MULATTATÓ.

Hej sok csillag . . .

Hej! sok csillag ragyog ott fenn az egen,
Sok fekete lélek okoz bajt nekem.
Azok ott fenn biztatólag intenek —
Ezek elém tövismagot hintenek . . .

Gondüzötten merre megyek — utamon
Ha tépesem, vér esepog az újjamon . . .
Tövisszarást, fájó szurást szenvedem.
Csak ne fogjon rozsdá fénylő kedvemem . . .

Hejh, de mikor kedvem ege elborul,
Szívem a bú vaskezeiben elszorul.
Nem foly a dal, éltető dal ajkamon,
Enélkül a sír felé kell hajlanom.

Mért van annyi sötét csillag az egen.
Mért van annyi sötét lélek ellenem?
Én teremtöm, a ki adta, fejsd te meg,
Hogy ne legyen könnytől arczom nedvesebb . . .

Petrus Jenő.

Hogy terem a székely táncz-szó?

Itta: Péterfi Tamás.

I.

„Pap is embőr, vétkezik,
Ha gusztussa érközik!”

Kedves szavu légátust kaptak a karácsenyi szent ünnepekre Béreczalján. Papfiu volt a szomszéd faluból. Olyan alig pelyhesedő, halovány arczu, ábrándos szemű, jámbor ifju, ki csak akkor hagyta el a papnövelde épületét, mint végzett ember, — talán először.

Nemesak szépen csengő, kedves hangja, de egyszerű megjelenése már ünnepélyes formát adott a kis falusi templomnak. Sugár alakjára olyan szépen állott a fekete hosszú palást, vékony ujjait annyi kecsesel tudta imára kulesolni, hogy a szószék mellett levő leány-padsorból nem egy hajadon feledt rajta a tekintetét.

De nem csoda, ha meglepetés számba jött az ifju légátus Béreczalján, hiszen itt az öreg papon kívül mást nagyritkán hallottak beszélni a falusiak. Az öregot pedig már annyira megszokták, hogy a vénnek szinte-szinte szóról-szóra tudták az imádságait, melyeket negyven esztendőön keresztül minden évben elszokott mondani.

A karácsenyi, a hnsvéti, a pünkösdi, az ujesztendői imákat minden évben elmondta újra meg újra, s a vén anyókák, az öreg emberek éppen úgy el tudták mondani az otthon maradottaknak, mint a pap

a templomba jötteknek, mert anyit hallották, hogy utoljára jobban tudták a vén papnál . . .

Sok bérezaljai leánynak megdobbant szive a kellemes légátus látására, de azt hiszem, hogy mégis a Firtos Zsuzsikác dobbant legnagyobbat. Pedig neki bizony-bizony nem lett volna szabad! mert hát jegyben volt már akkor Vári Dénössel.

Hej! nem lehet a szívnek parancsolni! . . .

A jó falusiak rokonszenve a legközelebbi alkalommal nyilvánult is a fiatal légátus iránt. Félév múlva, — amint az öreg pap elköltözött az árnyékvilágból, — egyhangulag választották lelkipásztoruknak Bérezaljára.

Firtos Zsuzsika már akkor ujasszony volt. Azonban a szívnek nincsen iskolája! Nem néz papáldásra, szomszéd megszólásra, leskelődök szemére: csak szeret! . . .

Igy történt ez Vári Dénösnével is. Addig kerülgette, addig édesgette, addig esábitgatta a fiatal, mondhaíni tulszerény papot, míg közel ismeretséget köthetett vele. S bár elmondogattak mindent Vári Dénösnek a gonosz nyelvek: a fiatal gazda sokkal inkább becsülte, tisztelte a papját mintsem hitelt adjon a rossz beszédnek.

Aztán nem egyedül az ő felesége szerette a papot! . . .

Később személyesen is meggyőződött Vári Dénös a felesége kaczerkodásáról, s ekkor elhatározta, hogy visszafizet amugy székelyosen a papnak amért elfogadta az ő felesége széptevését!

Multak, teltek az évek egymás után. Vári Dénösnének ránczok gyűltek az arczára. Vári Dénös pedig már nem győzte többé kitépni a fehér szálat a bajusza közül, de azért a tánczból el nem maradtak volna! Jól vigadtak, hiszen nem volt gyermekük:

A kedves szavu, karesu légátusból piros arczu pap lett, ki életének delét járta. Meg is házasodott. Gyerekei voltak, és Vári Dénös még akkor sem fizette volt vissza a papnak a régi jókat! De nem feledte el! A mi késik — nem mulik! . . .

Olvasókört csináltak a papjok vezetése alatt s annak javára tánczot rendeztek Bérezalján. Ott volt a falunak minden valamirevaló gazdája a családjával. No, most! . . . gondolta magában Vári Dénös, — most visszafizetek a papnak! Oda állott annak okáért feleségével a pap elé, s ott rakta igazában a ropogós esárdást. Egyik vig táncz-szó a másikat érte, miközbe elkurjantsa magát Vári Dénös:

„Thuhaj! Pap is embör, vétközik,
Ha guszussa érközik!”

— Ne mondja Dénös gazda! — esititgatta a pap mosolyogva.

— De mondom tiszteletes ur! Csak azért is! tyuhaj!

Pap is embör, vétközik,
Ha guszussa érközik!”

A kis testvérek.

Ez volt a Vári Dénös bosszuja, hanem azért a mai napig is jó barátságba élnek a kedves szavu pappal.

II.

Vesd a lábád karikára!
Járd ki, mert a pungád ára!
Hop! hop! hop!

Ha jól emlékezem, még nagyanyámtól hallottam, mikor a régi „petákos“ világról beszélt nekünk. Akkor is tánczoltak, de nem esárdást, mert abban az időben még nem volt kitalálva, s ha valaki leányából olyan forgató szélkereket csináltak volna abban az időben, hát az édes apja nyomban kicsavarja a nyakát mindkettőjének!

Csendes tánczok voltak. Leghevesebb gyanánt a „Borieza“ szerepelt, és abban sincsen egyéb az ide-tova hajlongásnál, lépegetésnél. Hanem a tánczszavak akkor sem kis szerepet vittek a mulatóságokon.

Dombi Józsi volt a legjobb szó-szó. Tőle kerültek ki a találós mondások, legtöbbször pedig gunyos megszólások, mert annyi bizonyos, hogyha élő szereplője vagyon valamelyes költeménynek, hát akkor tovább marad meg az emberek emlékezetében.

Kóródi Áronnak nagy hire volt a vidéken, de

kétféle nevezetességéről. Az egyik nagy gazdaságáról beszélt, a másik hir pedig fősvénységét híresztelte, melyhez hasonlót csakugyan nem lehetett találni az országban sem!

Sokan szerették volna kifigurázni, de nem volt módjukban. Egyik legénynek az apja száz pengő forinttal volt adósa. A másik haszonbérben birta két darab földjét. A harmadik éppen napszámosa volt Kóródi Áronnak, a híres legénynek. Egyik-másik a házában lakott, vagy éppen rokonságban állott azokkal, kik a Kóródi házában laktak. Szóval egyik kéz lekötötte a másikat.

Soká folyt a beszéd, sokszor tervezték, hogy miként üzenek csufot a falu leggazdagabb legényével, de sohasem akadt a jó tervnek végrehajtója. A végén aztán rá jöttek, hogy a bolond szokott igazat mondani, mert ennek szabad! Tehát Dombi Jóska biztá a kifigurázást, ki a falu bolondja lévén, elvállalta azzal a kikötéssel, hogy ne függjön meghatározott időtől! Ma, vagy holnap, vagy félév múlva! mikor az alkalom meghozza az időt! És csekély díjjal, meg sok dicsérettel megalkudtak Dombival.

Azután nemsokára közel ismeretséget kötött Dombi a fősvény Kóródival, s kitudta, hogy a zsugorinak szívét egy szomszédfalusi menyecskeért gyötri a szerelem hidege, de aki rá sem hederít az esetlen-formátlan fősvényre.

A falu bolondjának ez éppen elég volt a tervéhez. Nemsokára, mint közbenjáró ajánlkozott, s olyan ügyesen vitte szerepét, hogy a barátai elbámultak rajta.

— Te Áron, te! állított be egyik napon a falu bolondja. Hát a tubicza-gerlicze tisztelt, s meg eskölt is, de több eszet gondolt nálad, ha szereted igazán! Mert hát tudod: te nem jöhetsz hozzá az urától! Ó nem jöhet hozzád az urától! De hát kiesztünk valamit a tubicza-gerliczével a találkozásra ugy . . . izé . . . tudod? . . . négyszem között!

— Igazán? . . .

— Ugy bizony!! De gavallér, kell hogy legyél te zsugori szent, te! Mert hát a Krisztus koporsóját sem őrizték ingyen! Hát az ilyen szép menyecske férjét?! Aztán miért kapj te ingyen édes eskót, meg izét . . . ölelést? . . . Te Áron, te! egy egész tánc rendezésébe kerül, hogy a tied legyen azután!

— Nem bánom én!

— Hát fogadd meg a cigányokat te szerencsés lurkó te! Vendégekről én gondoskodom. Aztán leitatjuk az urát, te aztán . . . izé . . . ember vagy fiu! ott mutasd meg, hogy kiesoda az a Kóródi Áron!? Csekélység. Harmincz pengődbe kerül minden. De te, nehogy fáradj! én elvégzek, eligazítok mindent, nehogy gyanus legyél az ura előtt!

Kóródi Aront lépre vitte a falu bolondja. Megtalálta a gyöngéjét és kicsalta a 30 pengőt Dombi Jóska tőle. A következő héten csakugyan megtar-

totta a fiatalság a mulatságot — a Kóródi pénzből. Akkor kiáltotta Dombi Józsi a fősvény Kóródinak a „boricza“ tánc közbe:

„Vesd a lábad karikára!
Járd ki, mert a pungád ára!
Hop! hop! hop!“

Csak későre tért észére a fősvény Kóródi, mikor a tubicza-gerliczét hiába várta, mert az egy kukkot sem tudott az egésztől, s a legények, kik igen pompásan mulattak, nagyon gyakran kiállították el mellette:

„Vesd a lábad karikára!
Járd ki, mert a pungád ára!
Hop! hop! hop!“

Képeinkhez.

Bem és táborkara. Szabadságharcunknak utóbbi időkbén egyre több nevezetes mozzanatát örökítik meg festőművészeink. A „Bem és Petőfi“ körkép egy remek részletét mutatjuk be most olvasóinknak, mely kép a „Bem és táborkara“ czímet viseli. Az ősz hadvezér, a lengyel származású, de a magyar szabadságért lelkesülő Bem tábornok, a ki annyi diadalmas csatát vívott az erdélyi részekben vitéz honvédseregével, egy magaslatról szemléli, kutatja az ellenséges haderő mozdulatait táborkarával együtt.

A kis testvérek. A testvéri szeretetnek meghatározó nyilvánulása mai kis képünk mutatja. Egyszerű szegényes kis hajlékban a két kis testvér a leány meg a fiu, a kisebbik, aki az imént jött haza az iskolából és nénikéje kitalálja neki a jó meleg lovest. Persze, az iskolában a rektor uram csak szellemi elemozsiával traktálja a kis nebulokat, akiknek bár a fejekük megtelek tudománnyal, de a gyomruk biz az korog. Jól osik tehát iskola után egy kis meleg leves.

A d o m a.

A mai házastársak.

Vendég: Na hogy él a bájos Ida a te szép leányod férjével?

Háziur: Nagyon jól, legkisebb összezördülés sines közöttük.

Vendég: Ah! akkor ők a házastársak mintaképei.

Háziur: Oh igen, mert leányom Bécsben vasúti pénztárnoknő és a vöm Kolozsvárott egyetemi tanár.

Számrejtvény.

Radotić Istvántól.

5, 42, 51, 3, 32, 13, 66, 18, 49, 28, 79.	Négy évé egy katonatiszt itt szenved.
1. 11, 71, 23, 41, 12, 61, 22, 54.	Ezzel volt vádolva
38, 24, 75, 46, 17, 62, 34.	Tengeri fürdőhely.
2, 44, 69, 4, 43, 53, 33.	Volt magyar miniszterelnök
6, 43, 27, 70, 16, 63, 56.	Klapka itt esatázott.
30, 59, 27, 74, 24, 77, 37, 12, 67, 45.	Hunyadival harezolt.
9, 25, 40, 54, 48, 58, 78, 73, 47.	Volt francia császárné.
19, 31, 21, 60, 8, 55.	Egy régi nemzet.
35, 65, 52, 64, 57.	Vízi jármű.
36, 39, 50, 7.	Férfinév.
29, 51, 72, 10, 43, 68, 15.	Sziget a Dunán.
76, 14, 26, 42.	Kereskedőt így is nevezik.
55, 20.	Baranyában tájszólas.
1—79.	Egy görög böles mondotta.

A megfejtők között egy regénykötetet fogunk kisorsolni. Megfejtési határidő december 12.

Lapunk 47. számában közölt számrejtvény megfejtése:

„Mindent megfontolva tégy“.

Helyesen fejtették meg: Nikodem Vilma, Schuster Anna, Hraskó Etelka, Gombkötő Margit, Fleischer Jakab, Hraskó József, Együd József, Daróczy Mihály, Dianeska József, Fridrich József, Mozgay Mihály, Tallósi gazdakör, Csáki András, Gombkötő N. János, Hagymás János, Károly Ferencz.

A sorshuzásnál Hraskó Etelka kisasszony (Nagy-Maros) neve jött ki elsőnek, kinek a kifizetett jutalomdíj gyanánt Jókai „Erdély aranykora“ című regényét küldöttük meg.

LEVELES-SZEKRÉNY.

B. D. urnak, Z.-Sz.-Gróth. A hadügyminiszter ur rendelete értelmében a két évet kiszolgált s létszámfölötti katonák szabadságolásánál különös figyelemmel vannak azokra, akik mezőgazdálkodást folytatnak. Nincs kizárva, hogy ön is figyelembe vétetik majd, de erre építeni nem lehet. Ha az önkéntesi vizsgára előkészítő tanfolyamot nem hallgathatja, úgy el kell készülnie a 3 éves szolgálatra. Besoroztathatja magát a sorozási idő előtt is, tessék e végből kérvényét a szolgabírói hivatal útján az illetékes hadkiegészítő parancsnoksághoz czimezve beadni. Persze jövő év októberénél hamarabb be nem rúkolhat. A szolgabírósnál különben a legjobb tanácsot tudnák adni. L. L. urnak, Hódmező-Vásárhely. Sziveskedjék megismételni kérdését. — Berényi József urnak, a Földmívelők Naptára, mint azt mai hirdetésünk mutatja, kiadónk hivatalunkban ismét kapható.

Budapesti piaci árak.

Budapest, december hó 3-án.

Gabona. (Árak métermázsánként értendők.) Buza 76—81 kg tiszavideki 10.00 frttól 10.75 frtig, pestvidéki 10.00 frttól 10.75 frtig, fehérmegyei 10.00 frttól 10.75 frtig, bácskai 10.00 frttól 10.55 frtig, bányási 9.80 frttól 10.55 frtig.

Rozs 70—72 kg. 8.40 frttól 8.55 frtig.

Árpa: takarmánynak 60—62 kg. 6.20 forinttól 6.50 frtig égetni való 62—64 kg. 6.80 frttól 7.60 frtig, sörfőzdei 64—66 kg. 7.80 frttól 8.70 frtig.

Zab 39—41 kg. 5.75 frttól 6.10 frtig.

Tengeri 78—82 kg. 5.45 frttól 5.55 frtig.

Liszt ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
	17.30	16.70	16.10	15.50	14.90	14.10	13.60	10.80	5.80

Buzakorpa, finom 4.00—4.10, durva 3.90—4.00 frt zsákkal együtt

Marhavasár fizetnek páronként: elsőrendű jármos ökörért 317—355 frtig; középminőségűért 275—295 frtig; gyenge minőségűért 210—240 frtig; hizott magyar és tarka ökör jobb minőségű. mm.-ként élőszuliban 32—35 frtig, hizott magyar és tarka ökör középminőségű 29—32 frtig. Fejős tehén, magyarfajta 28—30 forintig, tarka 23—24 frtig mmként. Élő borju 1 kgr. élőszulért fizetnek minőség szerint 32—46 krt. Vágott borju 1 kgr. hussulért fizetnek 45—62 krt.

Baromfivasár. Lud, sovány, páronként 1.80—2.90 frtig, kacsa 1.80—2.80 frtig, tyúk 1.00—1.40 frtig, csirke 65 kr.-től 110 krig, kappan 1.80—2.60 frtig, pulyka 1.60—5.00 frtig.

Sertésvasár. (Kőbánya.) 100 kgr.-kint élőszuliban 4% és 45 kgr. levonás az életre. Elsőrendű 300—380 kgr. nehéz sertésért 59—59½ frt, vidéki sertés könnyű páronként 250 kilóig 60—60½ frt.

Egyéb magvak: mák 38—40 frt; bab fehér nagyszemű 6.20—6.40 frt, apró 6—7.00 frt, tarka 5—5.30 frt, lenese 8—9 frt. borsó héjas 8.00—12.00 forint, köles 4.30—4.70 frt, kendermag 7.95—8.00 frt, repeze 12.75—13.00 frt. lóhere 45—50 frt mm.-ként.

Takarmányvasár. Réti széna 2.30—3.40 frt, muhar 2.60—3.30 forint, zsupszalma 1.50—1.60 frt, alomszalma 1.50—1.60 frt.

Juhvasár: hizalt ürü páronként 19.00—20.00 frt, feljavított juh 16—18 frt, kiverő juh 11.00—12.00 frt, kecske 13—15 frt.

Vegyesek. Tojás 100 drb. 3.00—3.40 frt. Szalonna 58—62 krajczár. Vaj Ia. 810—120 kr., IIa. 70—110 kr. Olvasztott vaj 60—60 kr. Méz sárga csurgatott 40—70 kr. Burgonya sárga 19.0—2.25, rózsa 1.30—1.80, közönséges 1.10—1.50 kr., paprika 30—60 frtig, hüvelyes paprika 18—52 frtig métermázsánként.

Bőrök. Ökörbőr száraz 11—18 kgként 84—92 frtig, tehénbőr száraz 84—92 frt. Nyers ökörbőr (20 kg.-tól 35 kg.-ig) 32—37 frtig, tehénbőr nyers (20 kg.-tól 45 kg.-ig) 33—41 frtig. Juhbőr gyapjas, páronként 32—34 frt.

ELSŐRANGU HAZAI GYÁRTMÁNY.

Pontos czim:
ELSŐ MAGYAR
GAZDASÁGI GÉPGYÁR
 részvénytársulat
BUDAPESTEN.

Magyarország legnagyobb és egyedüli
gazdasági gépgyára,
 mely a gazdálkodáshoz szükséges
összes
 gazdasági gépeket gyártja.

Rendelések megtétele előtt kérjük minden szakbavágó kérdéssel bizalommal hozzánk fordulni.

RÉSZLETES ÁRJEGYZÉKKEL
 és szaksterü felvilágosítással díjmentesen szolgálunk.

Szecsavágók

Morzsolók

Borpresek

Vetőgépek

Ekek

**ORSZÁGOS MAGYAR
KÖLCSÖNÖS BIZTOSÍTÓ-SZÖVETKEZET**
BUDAPESTEN, VIII. ker., József-körút 8.

Alakult 1894. évben.

Elnök: Teleki Géza gróf. Alelnök: Csávossy Béla. Igazgatósági tagok: Andrássy Géza gróf, Bujanovics Sándor, Dessenffy Aristid, Püspöky Emil, Rubinek Gyula, Szentkirályi Kálmán, Szilassy Zoltán, Szőnyi Zsigmond, Teleki Sándor gróf. — Vezérigazgató: Szőnyi Zsigmond.

Az Országos Magyar Kölcsönös Biztosító Szövetkezet a gazdaközönség általános elismerése szerint hűven megfelel hivatásának: folyton fejleszti a reformokat, melyeket a gazdaközönség évek óta sürgetett és a károknak gyors és méltányos kiegyenlítésével a felek teljes megelégedését vívta ki magának, az

épület és átalány (pauschal) biztosításnál

rendkívül mérsékelt díjaival tetemes megtakarítást tesz lehetővé a szövetkezet pusztán csak a díjakat számítja fel a megfelelő kincstári bélyeggel; minden más illeték kizárásával.

A szövetkezet elfogad

**6 és 12 évre szóló
jégbiztosításokat**

is és a feleknek 6 éves biztosításnál 10%, 12 éves biztosításnál 20% **díjengedményt** ad, mely a díjból évről-évre levonatik. A jégbiztosítási feltételek mindenben a gazdák kívánalmainak felelnek meg.

Kis gazdák, ha huszan egyszerre, egy csoportban, de külön-külön ajánlattal termésüket biztosítják 10% engedményben részesülnek.

Bővebb felvilágosítással szolgál az **Igazgatóság Budapestben**, (József-körút 8. sz.) és a **vidéken létesített ügynökségek**.

**Törleszt. kölcsön
földbirtokokra.**

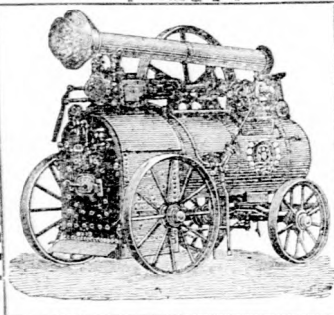
Kölcsön a valódi becsérték háromnegyed részéig 20—60 év közti időre **kézpénzben**. Birtokos felmondhat, pénztintézet nem mondhat fel. Csekély kamattal tőke is törlesztetik. — **Lebonyolítás legrövidebb idő alatt.**

— **Convertálás bélyeg- és illetékmentes.** — **Semmi előleges költség.**

Minden felvilágosítás **díjtalan**. Beküldendő csakis telekkönyvi kivonat és kataszteri birtokiv másolat.

Ingtalan- és Jelzálog-Forgalmi-Intézet,
Budapest, VI., Váci-körút 39.

Intézetünk az egyedüli, mely az ország minden megyéjéből, hatóságok, testületek és a legtekintélyesebb földbirtokosok által okmány szerűleg ajánlva van.

Benzin- és petroleum-lokomobilok eséplési ezélokra. Szőlő-permetezők és szénkéreg feckendők.

FEHÉR MIKLÓS

gépgyára

Budapest, IX., Üllői-út 23/a szám.

Ajánlja a m. kir. államasutak gépgyarában készült **gőzeséplő garnitúrákat** „Compound” **lokomobilokat** stb., raktáron tart mindennemű gazdasági gépet, **földmívelési eszközt, jól kijavított lokomobilokat** és **eséplőgépeket** különböző gyártmány és nagyságban, ajánlja jól felszerelt gépműhelyét gépek javítására és malomszerelvények gyártására.

Csereüzletek lokomobilok és eséplőgépekre köttetnek.

Massey-Harris elsőrangú **aratógép** gyáranak képviselése.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

A NAGY KRACH!

New-York és London nem kimélték meg az európai szárazföldet és ezért egy nagy ezüsttárgygyár indítatva érezte magát, hogy az egész készletet csak a munkatársak egy kis kárpótlása ellenében eladja. En meghatalmazva vagyok ezen megbízást teljesíteni. Én tehát bárkinek megküldöm a következő tárgyakat pusztán a kárpótlásért, **6 fnt 60 krétt**; és pedig:

6	darab	finom asztali kést,	valódi angol pengével,
6	„	amerikai szab. ezüst velltát egy darabból,	
6	„	„	evőkanalat,
12	„	„	kávéskanalat,
1	„	„	levesmerőt,
1	„	„	tejmerőt,
2	„	„	tojás-serleget,
6	„	angol Viktoria-tálca,	
2	„	igen hatásos gyertyatartó,	
1	„	teaszűrőt,	
1	„	finom cukorporzó	

44 drb összesen 6 fnt 60 kr.

Mind e fenti **44** tárgy előbb 40 forintba került (s most csak **6 fnt 60 kr.** minimális áron kapható. — Az amerikai szabad. ezüst egy kívül-belül fehérfém, mely ezüst színt 25 esztendőig is megtartja, a miért szavatoltatik. Legjobb bizonyíték, hogy ezen hirdetés

nem csalás. Kötelezem magam itt, a nyilvánosság előtt, bárkinek, kinek az áru nem tetszik, a pénzt visszaadni és senki sem mulassa el azt a kedvező alkalmat, hogy ezen diszes garnitúrát megszerezze, mely gyönyörű

alkalmi és nászajándékul,

továbbá minden jobb háztartásba kiválóan alkalmas.

Egyes egyedül kapható

HIRSCHBERG A.-NÁL az egy. amerikai szab. ezüsttárgygyárak főigénykésége
Wien, II., Rembrandtstrasse 19—17. Telefon 7114.

(Szátküldés a vidékre utánvétellel vagy az összeg előzetes beküldése ellenében.)

Ehhez **TISZTÍTÓPOR 10 kr.**

Valódi csak az oldalt látható védjeggyel (egészségi fém).

Kivonat az elismerő levelekből:

A küldeményt megkaptam s nagyon meg vagyok vele elégedve, kérek még egy küldemény remek garnitúrát 6 fnt 60 krétt. Kolozsvár, **Baró Bánffy.**

A remek garnitúrával teljesen meg vagyok elégedve. Lalbach, **Bartusch Ottó,** kapitány a 37. gyalogezrednél.

A küldeményt megkaptam és azzal teljesen meg vagyok elégedve, kérek még egy ugyanilyen küldeményt. Bozovics, **Keresztes Sándor,** főszolgabíró.

**A
„FÜGGETLEN UJSÁG”**

kiadóhivatalában

megrendelhető a

Magy. Földmívelők Naptára.

Ára postai küldéssel együtt

35 krajczár.

GRAEPEL HUGÓ

gép- és rostalemez-gyár, malomépítész

Budapesten, V. ker., Külső váczi-út 46. szám.

Marshall, Sons & Co. Lmtd

angolországi gépgyár vezérigényőke ajánl utolérhetlen szerkezetű és minőségű Marschal-féle

gőzmozgonyokat és gőzcséplőgépeket,

szabadalmazott

kombinált gabona- és lóhere cséplőgépeket két cséplődobbal,

szabadalmazott gabonacséplőgépeket kombinálva kukoriczamorzsolóval, — Gibás-féle szabadalmazott kazalozó készüléket (golyát), Harrison-féle „Albion” örlőgépeket.

Malomépítészeti osztályom elvállal gazdasági malmok, magas- félmagas- és vāmörli-malmok teljes berendezését és takarmánykamrák felállítását.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

1897. évi forgalom: 25,223 mm.

Felhívjuk

a t. cz. gazdaközönség
figyelmét

a budapesti
gyapju-aukcziókra

melyek az év folyamán több sorozatban, nevezetesen július és szeptember hónapokban tartatnak meg.

Az aukcziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat Budapest. Dunaparti teherpályaudvar” címzett gyapjuküldemények a M. A. V. összes vonalain tetemes díjkedvezményben, valamint ingyen raktározásban részesülnek.

Mindennemű felvilágosítással szolgál:

HELLER M. S Társa

Budapest, V., Erzsébet-tér 13. sz.

MEGJELENT

a

Köztelek

Zsebnaptár

1899-ik évre.

Szerkesztik és kiadják:

Rubinek Gyula és Szilassy Zoltán.

az Orsz. Magy. Gazd. Egyesület titkárai.

A zsebnaptár a „FÜGGETLEN UJSÁG” előfizetőinek bérmentes küldéssel együtt 1 frt **60 kr.**

Bolti ára **2 forint.**

Megrendelhető a

„FÜGGETLEN UJSÁG”

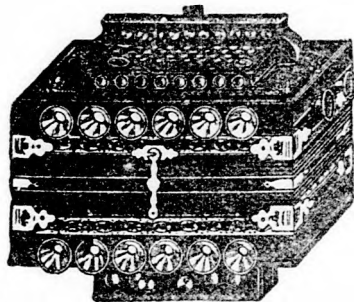
kiadóhivatalában,

Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.

STOWASSER J.

császári és királyi udvari hangszerész

BUDAPEST, II., Lánchíd utca 5.

Saját gyártmányú fuvó, vonó és ütőhangszereiről, czimbalmairól és mechanikai zenélő-műveiről nagy képes árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve megküldetik.

Elpusztíthatatlan erős orgona-harmonikákról

külön árjegyzék kérendő.

Zenekarok felszereléséhez szükséges fuvó, és vonóhangszerek előnyös fizetési feltételek mellett a legjutányosabb árban szállíthatnak.

A cs. és kir. közös hadsereg, valamint a m. kir. honvédség zenekarainak egyedüli szállítója.

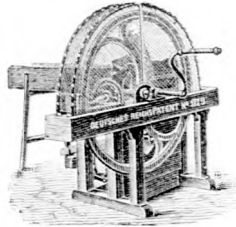

SACK RUDOLF egyedüli képviselője Magyarországon

PROPPER SAMU

Budapest, V., Váci-körút 52.

Előre boesátva, hogy Sack Rudolf világhírű gyártmányai eredeti minőségben csak nálam kaphatók:

Ajánlom közkedveltségű egyetemese és többvasu ekéimen kívül sík és dombos talajra egyaránt kitűnően alkalmas sorba- és szórvavető gépeimet.

**szecskavágó-,
répavágó gépeimet.**

Kézi járgány és gőzhajtásra

járgányaimat,

a jelenkor legjobb szerkezetű

takarmánypároló

készülékeimet s minden egyéb gazdasági gépeket és eszközöket.

Mindenről kimerítő árjegyzék és készséges felvilágosítások.

ALFA SEPARATOR RÉSZVÉNY-
TÁRSASÁG

ezelőtt PFANHAUSER A.

ALFA-SEPARATOROK (LEFÖLŐZŐ-GÉPEK)

MINDENMŰ TEJGAZDASÁGI ESZKÖZÖK.

Tejgazdasági telepek teljes felszerelése.

✻ **BUDAPEST** ✻

VII. ERZSÉBET-KÖRÚT 45.

(ROYAL SZÁLLODA)

Veszünk

Luczerna

Lóhere

stb. magvakat a legmagasabb napi áron.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, Budapest, V. ker., Alkotmány-utca 31. szám.

I^a Rézgálicz 98-99°/_o

jegecekben és őrölve és egyéb permetező anyagok továbbá

Szuperfoszfát,

chilisalétrom,
kénsavas-káli,
kénsavas-ámmon,

Szőlőtrágya-compositio

és egyéb műtrágyaféléket legjutányosabban ajánl:

a „Hungária“ műtrágya, kénsav és vegyi ipar részvénytársaság Budapest, Váci-körút 21.

„Patria“ irodalmi és nyomdai részvénytársaság, Budapest, (Köztelek.)